

Collegial-Tidende

for

Danmark og Norge.

Med kongeligt allernaadigst Privilegium.

Nr. 31. Den 31 Julii 1802.

Trykt i Kjøbenhavn hos Director Johan Frederik Schulk.

Undertegnede ere Redaktører, Forlæggere og Udgivere af
denne Tidende:

Christian Knudsen.
Justitsraad og Deputeret i det
danske Cancellie.

Peter Johan Monrad.
Justitsraad og Departements
Chef i det danske Cancellie.

Offentlig Foranstaltning.

Fra den angaaende Sundheds-Politiet nedsatte Commission er til det danske Cancellie indsendt en til Commissionen af dens Medlemmer, Dr. Scheel og Dr. Mynster, indgiven Beretning om den veneriske Syges tiltagende Udbredelse her i Hovedstaden og om Utilstrækkeligheden af de herværende offentlige Foranstaltninger, til veneriske Patienters Helbredelse. Begge fornævnte Læger have derhos bragt i Forslag, at 2 Sygehuse maatte blive indrettede for Patienter, der ere behæftede med denne Sygdom og, af Mangel paa Plads, ikke paa St. Hans Hospital kunne blive indlagte til fri Kuur og Pleie.

Pleie. Directionen for Fattigvæsenet, hvis Betænkning herover Cancelliet har indhentet, har i denne Anledning yttret, at den anseer det nødvendigt, at der, indtil St. Hans Hospital kan erholde den tilsigtede Udvidelse, søies saadanne Interims-Foranstaltninger, ved hvilke denne farlige Sygdom ikke alene kunde standses i Hovedstaden selv, men ogsaa hindres fra at udbrede sig i Provindserne. Men, da Bekostningerne paa Interims-Sygehuse formodes at ville blive betydelige, og Leilighed til disse vanskelige strax kunne erholdes, har Directionen foreslaaet at henslytte et Antal af 60 til 70 af de i St. Hans Hospital værende ulægelige Pleielemmer, og at indlægge disse i een af Blaagaards Bygninger, saafremt den fornødne Plads der paa Stedet uden Betaling maatte blive tilstaaet. Paa denne Maade vilde et tilstrækkeligt Antal Pladser for veneriske Patienter igjen kunne tilveiebringes paa St. Hans Hospital, og Bekostningen paa Leie-Huus spares, ligesom og Bekostningen paa Kuur og Pleie blive mindre. Med Hensyn til de aarlige løbende Udgifter for det forøgede Antal Patienter, som saaledes modtages paa St. Hans Hospital, formener Directionen, at ved denne Leilighed, eengang for alle, maatte bestemmes Regler for Omkostningerne paa veneriske Patienters Kuur i Almindelighed, og at disse billigen kunde fastsættes saaledes:

- 1) Fattigvæsenet betaler, eller giver fri Kuur til de under

der dets Forsorg staaende indskrevne Almisse-Lemmer, Pensionister og Personer, som henhøre til disses Huusstand.

- 2) For dem, som høre til Amtterne, betale Amtterne.
- 3) For Haandværksvendene betale Laugene af deres Sygekasse, af hvilken Omkostningerne udredes for andre Sygdomme.
- 4) For andre i Staden eller paa dens Grund, som ikke henhøre til Fattigvæsenets Personale, synes Staden, som Commune, ligesom Amtterne for Sine, at burde betale Hospitalet. Men, da Frederichs Hospital er indrettet til Sygehuse for den Classe af Stadens Indvaanere, om hvilke her er Spørgsmaal, ansees det ikke upassende, (naar Byrden skulde blive for stor for Stadens Kasse,) at en forholdsmæssig Andeel af Frederichs Hospitals Indtægter, især naar dette Hospital vedbliver at fritages for at modtage Beneriske, bestemtes til at betale for Disse.
- 5) Endnu ere nogle tilbage, Fremmede nemlig, Søefarende og Svenske, som af og til mælde sig, og som, naar de ere her, Menneskeligheden forbyder, især i Vinters Tid, at bortvise ucurerte. Disse henhøre ikke til nogen Landets Commune, ikke til noget Laug, ikke til Fattigvæsenet. Det synes at være en Gjenstand for Staten, som Stat, at sørge for disse, og har Statskassen da at udrede Bekostningerne, som formodes ei at kunne blive betydelige.

6) Militaire Tjenstgjørende cureres paa de Militaire Sygestuer.

Paa denne Maade formener Directionen, at ingen særskilte Udveie behøves for at tilveiebringe Bekostningerne paa Kuur og Pleie til det forøgede Antal veneriske Patienter, for hvilke nu nye Foranstaltninger tilsiages, undtagen forsaavidt, at de incurable Pleiememmers Ophold paa Blaagaard maatte udfordre nogen mere Udgift ved deelt Oeconomie, end nu medgaaer paa Hospitalet selv, hvilken dog maa ansees at blive ubetydelig. Endeligen anmærker Directionen, at det undertiden skal være Tilfældet paa det frie Accouchement-Huus at Fruentimmer, som der indkomme for at nyde Fødsels-Hjælp, findes at være veneriske, og søde saa hastigen, at de ei uden Fare for deres eller Fosterets Liv kunne bortsendes. Directionen anmærker, at, da det er forbudet at søge at faae at vide, hvo de ere, har Accouchement-Huset ingen Ret til at sende dem, naar de ikke selv ville, til veneriske Sygestuer, ei heller har det end nu Indretning til at curere dem; at det derfor vilde være ønskeligt, at, naar de øvrige Foranstaltninger foies, til at forebygge den veneriske Smittes Udbrudelse, da ogsaa denne Omstændighed tages i Betragtning, og nogen Anstalt i den Henseende fremmes saaledes, at ingen, som ved denne Stiftelse er funden venerisk, enten selv eller med sit Barn kunde dersfra udgaae, uden enten at

væ-

være cureret ved Stiftelsen paa særskilt Sted, saafremt dertil er Leilighed og Udveie, eller efter dens Foranstaltning andensteds.

Samtlige disse Forslag af Directionen for Kjøbenhavns Fattigvæsen har Cancelliet, som ansaae den omhandlede Sag for at være af saa megen Vigtighed, at den ei kunde udsættes, indtil alle dertil hørende Erklæringer vare blevne indhente, indstillet til Hs. Majestæts foreløbige Approbation, for derefter at kunne tilskrive Bedkommende det Fornødne. Ligeledes har Cancelliet indstillet, om ikke de forøgede Udgifter, som til den foreslagne interimistiske Pleieanstalt for Veneriske maatte behøves, torde ventes godtgjorte af den kongelige Kasse.

Efterat denne Sag har været Hs. Majestæt foredraget, har det behaget Allerhøiøstamme, under 18 Juni d. A., at approbere de i Cancelliets Forestilling indeholdne Forslag og at bevilge den i samme Anledning gjorte Indstilling angaaende Godtgjørelsen af den kongel. Kasse.

Nu afg. Bondekarl Anders Christophersen Haarstad, af Tiller Sogn i Trondhjems Stift, har, ved Testament af 30 Novbr. f. A., legeret til Hs. Majestæt en Capital af 4000 Rdlr., i det Haab, at Allerhøiøstamme vilde have den Naade for hans Fødested, Tiller Sogn, efter allerhøiest Forgodtbesindende, af Capitalens

lens Renter at lade gjøre en Indretning, der kunde tjene dette Steds Ungdom til Oplysning i Christendom, og til at danne den, i Bondestanden, til dydige og nyttige Borgere. Efterat Cancelliet i den Anledning har corresponderet med Stiftamtmanden og Biskoppen over Trondhjems Stift, og derpaa forelagt Hs. Majestæt de indkomne Forslag, har det behaget Allerhøiøstsamme ved Rescript af Gaars Datum til fornævnte Embedsmænd, at bifalde følgende:

1) at Renterne af den ommældte Kapital maae anvendes saaledes:

a. til de 2de i Klæboe og Tiller Sogne værende Skoleholderes Løn, som af Almuens Skoletold og Skolekassen hidtil kun har været 16 til 20 Rdlr., gives et aarligt Tillæg af 40 Rdlr.;

b. til Præmier for Skoleholderne, naar de ere oplærte, og vise Flid i at undervise Ungdommen, foruden i Christendom, ogsaa i Skrivning, Regning, Geographie og musikalsk Sang, samt for de Skolebørn, som deri udmærke sig, især naar de ere trængende, til Bøger og Klædningsstykker, aarligen 30 Rdlr.;

c. til 2de Seminaristers Ophold ved Skolelærer-Seminarium i Trondhjem maae, da den ene der kan være fri, i 2 Aar anvendes aarligen 50 Rdlr.;

d. til Lars Forsæt den yngre, imod at holde til visse Tider paa sin Gaard fast Skole især for ældre og for-

som-

sømte Mennesker, være Sognepræsten behjælpelig med Confirmations-Ungdommen, Tilsynet med Skolehospdet og Laanebibliothekets Bestyrelse, samt for at forestaae Kirkesangen og beopagte de Klokkerne forhen paaliggende Kirkeforretninger og Antegnelser, maa, foruden den Deel af Klokker-Indkomsten, som ham anvises af Bøigdecommissionen, udredes aarligen 20 Rdlr.;

- e. til et Bøigdebibliothek, hvoraf nyttige Almuebøger udlaanes, der, efterat de have circuleret i Præstegjældet og ere læste, kunne sælges til Fordeel for Bibliothekskassen (over hvilken et eget Regnskab føres), maa for det første anvises aarligen 10 Rdlr.

2) At den legerede Capital, 4000 Rdlr., maa under Stiftamtmandens og Biskoppens Tilsyn af Bøigdecommissionen udsættes paa Rente, mod Pant i Fordegods og den Sikkerhed, som for publike Midler er foreskrevet.

Forgivninger.

Under 24 Mai d. N. er, igjennem den holsteenske Regjering i Glückstadt, udfærdiget en Intimation; hvis Indhold er: at Hs. Majestæt under 12 s. M. allernaadigst har resolveret, at den angaaende Notarierne i Hertugdømmet Holsteen &c., under 6 April 1761 udgang-

gangne, Forordning for Fremtiden ogsaa skal tjene til Forfæst i Staden Altona, og at i Følge deraf

- 1) for Fremtiden ingen Notarius der maa forrette Notarialforretninger, med mindre han er bleven examineret af den Altonaiske Overappellationsret, og for samme har fremviist troeværdigt Vidnesbyrd fra den Øvrighed, under hvis Jurisdiction han tilforn har opholdt sig, angaaende sin Redelighed og ulastelige Opførsel, og derpaa har erhholdet kongelig umiddelbar Bevilling til at forrette Notarialforretninger, og
- 2) at de, som for denne Foranstaltnings Bekjendtgørelse maatte være udnævnte til Notarier af Romerske Keiserlige Hofphalzgrev, ialt skulle underkaste sig fornævnte Prøvelse, og derefter paa allerhøieste Sted søge om den umiddelbare Bevilling, førend de videre maae forrette Notarialforretninger i Staden Altona.

Ved Reskript, af 30 d. M., til Kjøbenhavns Magistrat, er det tilladt: at saavel nu værende som efterkommende Bærfgeseller ved Brandvæsenet i Kjøbenhavn maae holde hver en Evtend til sin Professions Drift.

Ved Reskript, af 9 d. M., til Kjøbenhavns Hof- og Stadsret, er den Petersenske Industrie Fond fritaget for at betale Auktions-Salarium baade af de Fabrikater som i forrige Mars December Maaned for Fondens Regning

ning ere solgte ved offentlig Auction, og dem, hvilke paa lige Maade sælges, saalænge samme sælges med Tab.

(Fortsættelse af Planen til Fattigvæsenets Indretning og Bestyrelse paa Landet ic.)

§ 22. Fattigvæsenet vedbliver, paa en passende Maade at understøtte den Syge, der ved Sygdommen er sat tilbage i sin Næringsvei, indtil han igjen er i Stand til at ernære sig som tilforn.

§ 23. Naar nogen af Districtets Fattige dør, uden at efterlade sig Slægtninge paa Stedet, som kunne og ville sørge for hans Begravelse, da foranstaltes denne for Fattigkassens Regning, og Omkostningerne dertil erstattes af den Afdødes Efterladenskaber, saavidt disse kunne tilstrække.

§ 24. Udbringes den Afdødes Efterladenskab til mere end paa ham af Fattigkassen er anvendt, da tilfalder Overskuddet Districtets Fattigvæsen, saafremt hans Arvinger enten ikke kunne eller ikke ville erstatte, hvad af Fattigvæsenet til hans Forsørgelse er bleven udgivet.

V. Sogne eller Districts-Commissionerne.

§ 25. De Sognemænd, til hvilke det efter § 2 overdrages at bestyre Districtets Fattigvæsen, i Forening med Sognepræsten, Stedets Politimester, og største Bodseier, vælges, første Gang af disse, og siden, naar

nogen afgaaer, af samtlige Districts-Commissionens Lemmer.

§ 26. Formener den, som Valget er falden paa, at have gyldig Harsag til at undslaae sig for at modtage samme, andrages saadant for Amts-Directionen.

§ 27. Næste Søndag, efter at Valget er gjort og modtaget, bekjendtgjøres dette af Præsten fra Prædikestolen, med en Opmuntring til de hæderlige Mænd, som ere udnævnte til at antage sig de Fattiges Sag, og en Formaning til Sognets øvrige Beboere, om velvilligen at understøtte disse Mænd i det dem overdragne vigtige Kald.

§ 28. De Pligter, som især paaligge disse Sogne-Commissioners valgte Medlemmer, ere: a) at overlægge med Commissionernes øvrige Tilforordnede om alt Fattigvæsenets Fremme i Districtet Vedkommende, og i denne Henseende at meddele de Oplysninger og Raad, som af dem maatte begjæres; b) at være Præsten og Stedets Politimester behjælpelige med at udføre de i Forsamlingerne tagne Beslutninger; c) at tilmelde dem, naar nogen Uorden, Hindring, eller Modstand, i Fattigvæsenets ordentlige Gang skulde være indtruffen; d) at samle og til Præsten aflevere de frivillige Gaver og andre Bidrag til Sognenes Fattige, som uden Øvrighedens eller Rettens Medvirkning kunne indkræves; e) at ombære de Fattiges Tavle i Kirken; f) at medvirke til,

til, at Fattig-Forsørgelsens Niemed i alle Dele kan opnaaes.

§ 29. De vedblive disse Forretninger i 3 Aar. Viser nogen Ulyst eller Forsømmelighed i at udføre de af ham overtagne Pligter, andrages saadant for Amts-Directionen.

§ 30. Sogne-Commissionens Lemmer forsamles almindeligviis 4 Gange om Aaret, nemlig: 1ste Søndag Eftermiddag i December, Marts, Juni og September Maaneder, i Præstegaarden. Forsamlingen tilfiges, fra Prædikestolen, Søndagen tilforn. Præsten indkalder tillige de Fattige og Trængende i Districtet, som kunde have noget at begjære eller anmælde, til der at indfinde sig.

§ 31. I disse Forsamlinger ordnes de Fattiges Forsørgelse for det følgende Fjerdingaar.

§ 32. Alt, hvad deri forhandles og besluttet, indfører Præsten i en dertil, paa Fattigvæsenets Bekostning anskaffet, og af Amtmanden autoriseret, Protocol; det Indførte oplæses, og underskrives ved Slutningen af hvert Møde af samtlige Commissionens tilstedeværende Lemmer.

§ 33. I hver Kvartal-Forsamling bliver: a) at anmælde: om Sognets Fattigkasse i afvigte Kvartal, af en eller anden særdeles Aarsag, har havt nogen overordentlig Udgift; d) modtager Præsten, og som mod-

tagne indfører de frivillige Gaver og andre Bidrag til de Fattige, som hos Vedkommende ere indsamlede; c) undersøges, om alt det, som i sidste Qvartals Forsamling blev besluttet og bestemt i Henseende til de Fattiges Forsørgelse, er rigtigt efterlevet og udført af Vedkommende; b) gennemgaaes Listen paa de til Underholdning og Forsørgelse indskrevne Fattige, for at undersøge disses udviste Forhold, og om nogen iblandt dem ere bortdøde eller bortreiste, eller deres Kaar saaledes forandrede, eller deres Udsigter til Underholdning for tilkommende Qvartal, ved det for dem tilveiebragte Arbeide, eller paa anden Maade, saaledes forbedrede, at de behøve mindre eller ingen Understøttelse af Sognet; e) ligeledes undersøges, om nye Fattige kunde vides, eller have mældt sig, som ere berettigede til Understøttelse i Districtet; eller om de allerede indskrevne Fattiges Kaar skulde være saaledes forværrede, og deres Udsigter til Arbeide og Underholdning saa flette, at dem maa tilstaaes ny eller større Understøtning; f) med Hensyn til denne anmærkede Af- og Tilgang bestemmes de Fattiges Understøtning for det tilkommende Qvartal, og indføres derefter i Protocolen enhver Fattigs Navn efter den Klasse, hvorunder han henhører, med tilføiet Bestemmelse af den Understøtning, som ham i det tilkommende Qvartal bør tillægges.

§ 34. I den Forsamling, som holdes først i Decem-

cem

cember Maaned, fremlægger Præsten et udførligt For-
 slag til Fattig-Forsørgelsen i det paafølgende Aar, og
 i samme anfører: a) en Fortegnelse over alle de Træn-
 gende, som han formener at burde nyde Hjælp af Fat-
 tigvæsenet; med vedføjet nøiagtig Forklaring over deres
 Trang, Forsatning, og hidtil førte Levnet; b) sine
 Tanker om, hvad og hvormeget hver af disse bør gives
 til Understøtning; og c) hvorledes denne, for saavidt
 den af Sognet, enten i Fødevarer eller Penge, bør ud-
 redes, kunde paa dets Behoere være at ligne, i For-
 hold til enhvers Vilkaar; samt d) Forklaring over de
 Flere, som maatte have begjert Understøttelse, men som
 han ei dertil finder værdige. (Fortsættelsen følger.)

Blandede Efterretninger.

I Anledning af en Forespørgsel fra en Provst om,
 hvorledes der skal forholdes med dem, som ikke ville ægte
 hinanden, efter at Lysning for dem er steet fra Prædi-
 kestolen, har det danske Cancellie, under 17 d. M., til-
 skrevet Biskoppen over Sjællands Stift, at, naar begge
 Parterne ere enige i Trolovens Ophævelse, behøves
 der ingen videre Sanction, i andet Fald, bliver Forli-
 gelses-Commissionen eller Domstolene det Sted, hvor
 disse have at henvende sig.

Under Dags Datum har det danske Cancellie tilskre-
 vet samtlige Stiftamtmand i begge Riger og de Amt-
 mand

mænd i Danmark, som have Kjøbstæder under deres Bestyrelse, saavelsom Kjøbenhavns Magistrat, saaledes:
P. M.

Da der, ved den Glückstadtse Søe-Equipage, er gjort Indretning til, at unge Mennesker kunne antages og oplæres i adskillige Haandværker, saasom Skibbygger, Smede, Blokdrejer, Seilmager, Reebslager og Bødder-Professioner; saa har det kongelige Admiralitets- og Commisariats-Collegium begjært: at det, til Opmuntring for deslige unge Mennesker, maatte tilstaaes dem, at de, efterat have udtjent de bestemte 12 Aar ved Søe-Equipagen, kunne nedsætte sig som Haandværksmestere, paa hvilket Sted i Hs. Majestæts Riger og Lande de selv maatte finde for godt, og at Laugsmesterne, paa de de Steder, hvor Laug ere, skulle være pligtige at antage dem, som Medlemmer af Lauget.

Cancelliet, som finder det gjorte Forslag gavnligt, kunde i denne Anledning tjenligst tilmalde Dem, at det saaledes Foreslaaede kan tilstaaes de Vedkommende, som godtgjøre, at have lært Haandværker ved Søe-Equipagen i Glückstadt, og derefter at have udtjent de bestemte 12 Aar; dog med den Indskrænkning, at de, naar de ønske at nedsætte sig som Mestere i en Kjøbsted, hvor der er Laug i den Profession, de have lært, skulle være pligtige først at gjøre Mesterstykke for Stedets Øvrighed, og derefter at tage Borgerskab; hvorimod de
kun

kunne være fritagne for at gjøre Svendestykke, og at lade sig indskrive som Dreng. Hvilket behageligen maatte bekjendtgjøres for enhver Vedkommende i Deres Jurisdiktion.

Befordringer og Afgang.

Under det danske Cancellie: Den 30 Juli er Cand. Theol. C. F. L. Friis confirmeret til Personel-Kapellan for Herrested Menighed og Christi Kapel i Høen; Cand. Theol. W. E. Schousboe ligeledes til Personel-Kapellan for Thorstrup og Horne Menigheder i Ribe Stift; Exam. Jur. J. v. Cappelen Darjes meddeelt Bevilling, som Prokurator for alle Over- og Underretter i Aggershuus Stift.

Under Generalitetet: Den 23 Juli, er General-Beimester, Capitain v. Rummelhoff, og Beimester-Lieutenant v. Blix benaadede med Majors Charakter af Infanteriet; Sec. Lieutenanterne, i Artillerie-Corpsen, v. Hoffman og v. Bauditz forundt Premier-Lieutenants Charakter; J. E. v. Meyer udnævnt til Kofkadet ved Landkadet-Compagniet. Ved efternavnte 2de Landværn-Regimenter ere følgende beskikkede og ansatte som Batalions-Commandeurer, nemlig: ved det schlesvigke Landv. Reg. Oberst-Lieutenant v. Møller med Obersts Charakter; Capt. v. Ahlesfeldt med Majors Charakter, fra 1 Januar d. A., og Majorerne: W. v. Müller, P. v. Müller, R. R. v. Rheinländer

og P. W. v. Rheinländer: ved det holstenske Landv.
Reg. Oberst-Lieut. v. Saldern med Obersts Charakter;
Obersterne v. Muck og Schow, Majorerne v. Staf-
feldt og v. Smith, Oberst-Lieut. v. Heinen, Oberst v.
Buchwaldt, og Major v. Røpstorff. Følgende, nem-
lig: Capt. v. Brechwoldt, Oberførster Caup, Capt. v.
Wasmer, Capt. v. Lesser, Ritmester v. Qualen og
Capt. v. Wisch, forundte Majors Charakter af Lande-
værnet med Anciennetet fra 1 Januar d. A.; Capt. v.
Grape, af det spanske Landeværn-Regiment, forundt
Majors Charakter af Landeværnet.

Under Rentekammeret: Den 18 Juni er For-
valteren ved Distributions-Magazinet paa Kongsberg,
C. P. Strøm, fra 1 Januar 1803, i Naade forlø-
vet fra dette Embed og ansat som Materials-Forvalter
ved Kongsberg Salvværk; Forvalteren ved Oplags-Ma-
gazinet i Drammen, N. Scheitlie, fra samme Tid i
Naade entlediget fra Embedet med Bartpenge; Gulds-
mægtigen ved Bergs og Saltværks-Contoiret under
Rentekammeret, F. Rørbye, fra forbemældte Tid an-
sat som ene Magazin-Forvalter ved fornævnte tvende
Magaziner. Den 23 Juli, er forrige Stiftamtmand
for Bergens Stift, Kammerherre F. Hauch, udnævnt
til Stiftamtmand for Sjælands Stift, Færøerne og
Bornholm, samt Amtmand for Kjøbenhavns Amt og
Færøerne.